

Київський столичний університет імені Бориса Грінченка

Факультет журналістики

Кафедра реклами та зв'язків з громадськістю

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з науково-педагогічної
та навчальної роботи

О. Б. Жильцов

«_____» _____ 2025 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ПОЛІТИЧНІ КОМУНІКАЦІЇ ТА ЗМІ:

Політичні студії

для здобувачів

спеціальності

061 «Журналістика»

рівня вищої освіти

першого (бакалаврського)

освітньої програми

061.00.02 «Реклама і зв'язки з громадськістю»

Київ - 2025

КИЇВСЬКИЙ СТОЛИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА	
Код ЄДРПОУ 45307985	
Програма № 0481/25	
Начальний відділу моніторингу якості освіти	
(підпис)	(прізвище, ініціали)
«_____»	20 25 р.

Розробник:

Гуцол Ольга Іваніна, кандидат політичних наук, доцент, доцент кафедри реклами та зв'язків з громадськістю.

Викладач:

Гуцол Ольга Іваніна, кандидат політичних наук, доцент, доцент кафедри реклами та зв'язків з громадськістю.

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри реклами та зв'язків з громадськістю.

Протокол від № 1 від «26» серпня 2025 року

Завідувач кафедри Новохатько Л.М. Новохатько Л.М.

Робочу програму погоджено з гарантом освітньої програми
_____ 2025 р.

Гарант освітньої програми М.М.Нетребя М.М.Нетребя

Робочу програму перевірено

_____ 2025 р.

Заступник декана Факультету журналістики

з науково-методичної та навчальної роботи Р.В.Дьяченко Р.В.Дьяченко

Пролонговано:

на 20___/20___ н.р. (____), “___” 20___ р., протокол №___
на 20___/20___ н.р. (____), “___” 20___ р., протокол №___
на 20___/20___ н.р. (____), “___” 20___ р., протокол №___
на 20___/20___ н.р. (____), “___” 20___ р., протокол №___

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання	
ПОЛІТИЧНІ КОМУНІКАЦІЇ ТА ЗМІ: ПОЛІТИЧНІ СТУДІЇ		
	денна	заочна
Вид дисципліни	обов'язкова	
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська	
Курс	3	
Семестр	5	
Кількість змістових модулів з розподілом:	2	
Обсяг кредитів	2	
Обсяг годин, в тому числі	60	
аудиторні	28	
модульний контроль	4	
семестровий контроль	10	
самостійна робота	18	
форма семестрового контролю	іспит	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Курс «ПОЛІТИЧНІ КОМУНІКАЦІЇ ТА ЗМІ: ПОЛІТИЧНІ СТУДІЇ» покликаний формувати теоретичну та прикладну бази фахівця із зв'язків з громадськістю. Головна мета курсу – сформувати уявлення здобувачів про політику як організаційну, регулятивну і контрольну сферу життя суспільства.

Завдання дисципліни передбачають такі процеси:

- розвивати *загальні компетентності*
 - ЗК 3. Здатність бути критичним і самокритичним.
 - ЗК 4. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних

джерел.

ЗК 8. Здатність навчатися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 10. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК 11. Здатність спілкуватися державною мовою.

- розвивати *спеціальні компетентності*

СК 2. Здатність формувати інформаційний контент.

СК 3. Здатність створювати медійний, рекламний та PR-продукт для вирішення завдань внутрішньої і зовнішньої комунікації.

СК 5. Здатність ефективно просувати створений медійний, рекламний та PR-продукт.

3. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗА ДИСЦИПЛІНОЮ

Навчання за дисципліною спрямоване на отримання таких **результатів за ОПП 061.00.02 «Реклама і зв'язки з громадськістю», освітнього рівня першого «бакалаврського»:**

РН 3. Оцінювати свій чи чужий інформаційний продукт, інформаційну акцію, що організована й проведена самостійно або разом з колегами.

РН 4. Виконувати пошук, оброблення та аналіз інформації з різних джерел.

РН 8. Виокремлювати у виробничих ситуаціях факти, події, відомості, процеси, про які бракує знань, і розкривати способи та джерела здобування тих знань.

РН 10. Оцінювати діяльність колег з точки зору зберігати та примноження суспільних і /культурних цінностей і досягнень.

РН 11. Вільно спілкуватися з професійних питань, включаючи усну, письмову та електронну комунікацію, українською мовою.

РН 14. Генерувати інформаційний контент за заданою темою з використанням доступних, а також обов'язкових джерел інформації.

РН 15. Створювати грамотний медійний, рекламний та PR-продукт з урахуванням каналу поширення чи платформи оприлюднення.

РН 17. Розміщувати оперативну інформацію про свій медіапродукт на доступних інтернет- платформах.

В результаті здобувач повинен:

- орієнтуватися в основних світових і вітчизняних політологічних школах, концепціях і напрямках, знати і вміти давати характеристики і оцінки вченням про політику;
- розуміти сутність політичного життя, політичних відносин і процесів, про суб'єкт і об'єкт політики, конституційні права людини і громадянина, місце і значення політичних систем і режимів у житті держави і громадянського суспільства;
- розуміти сенс і основні напрямки розвитку світового політичного процесу, геополітичну обстановку, місце, роль і статус України в сучасному світі.
- розв'язувати комплексні проблеми в галузі професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності;
- вміти застосовувати свої знання щодо розв'язання стандартних політичних питань та практичного консультування;
- розуміти основні проблеми сучасної політики, вміти їх коментувати та аналізувати;
- здійснювати політологічну рефлексію щодо стану політичного процесу в Україні;
- вміти самостійно мислити у процесі аналізу нестандартних (творчих) проблемних питань.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів, тем	Усього	Розподіл годин між видами робіт					
		Аудиторні			Модульний контроль	Самостійна робота	Семестровий контроль
		Лекції	Семінари	Практичні			
Модуль 1. ПОЛІТИКА. ПОЛІТИЧНІ ІНСТИТУТИ.							
Тема 1. Політика: суть, детермінанти.	4	2				2	
Тема 2. Історія світової політичної думки.	6	2	2			2	
Тема 3. Політична система суспільства	6	2		2		2	
Тема 4. Політична влада.	6	2	2			2	
Тема 5. Держава і громадянське суспільство.	6	2		2		2	
Модульний контроль 1	2				2		
Разом за модуль 1	30	10	4	4	2	10	
Модуль 2. ПОЛІТИЧНІ ПРОЦЕСИ							
Тема 6. Людина і групи у політичному житті суспільства.	4			2		2	
Тема 7. Політичні партії та партійні системи.	6	2	2			2	
Тема 8. Політична свідомість і політична культура.	4			2		2	
Тема 9. Вибори і виборчі системи.	4			2		2	
Модульний контроль	2				2		
Разом за модуль 2	20	2	2	6	2	8	
Семестровий контроль	10						10
Всього	60	12	6	10	4	18	10

5. Програма навчальної дисципліни

Модуль 1. ПОЛІТИКА. ПОЛІТИЧНІ ІНСТИТУТИ

Тема 1. Політика: суть, детермінанти.

Політика як теорія та соціальне явище. Предмет політології. Політологія та інші галузі суспільствознавства. Закони, принципи та категорії політичної науки. Теоретичний та емпіричний рівні політологічного знання. Основні аспекти вивчення політичного життя. Основні завдання та функції політології. Політика як наука і мистецтво та праксеологія. Зростання ролі і значення науки про політику на сучасному етапі світового соціального розвитку.

Тема 2. Історія світової політичної думки.

Політичне життя суспільства - багатовікове соціальне явище. Зародження політичної думки у країнах Стародавнього Сходу. Політичні вчення Стародавньої Греції та Стародавнього Риму. Н. Макіавеллі засновник світської політичної науки. Політичні концепції Нового часу: Дж Локк. Т. Гоббс. І.Кант про правову державу, етичні основи політики. Г.Ф.Гегель про співвідношення громадянського суспільства, держави і права. Основні школи і течії сучасної зарубіжної політології. Геополітика. Розвиток політичної думки в Україні: історія і сучасність.

Тема 3. Політична система суспільства.

Місце і роль політичної системи в життєдіяльності суспільства. Політична система як фактор стабілізації і розвитку політичного життя. Сутність і типи сучасних політичних систем. Класичні уявлення про політичні системи (Г. Алмонд, Д.Істон, Т.Парсонс). Характеристика структурних елементів політичної системи. Держава, її місце, роль і значення в політичній системі суспільства. Політичні партії і партійні системи. Значення засобів масової інформації в розвитку і функціонуванні політичної системи.

Тема 4. Політична влада.

Влада як явище суспільного життя. Концептуальні підходи до проблеми політичної влади (Р.Даль, Т.Парсонс, М.Вебер, М.Кроз'є). Сутність політичної влади та її головні властивості. Ресурси, межі і сила влади. Політичне панування і легітимність. Основні способи існування влади. Напрямки і способи функціонування влади: керівництво, управління, контроль, прийняття рішень. Методи здійснення влади: співробітництво і суперництво; заохочення і примус. Зміст концепції поділу влади.

Тема 5. Держава і громадянське суспільство.

Поняття держави, її визначальні ознаки і типи. Різноманітність

концептуальних підходів до визначення держави. Виникнення та еволюція держави. Різновиди і типи держави. Форми правління: монархії та республіки. Форми державного устрою. Політичний режим. Поняття громадянського суспільства, його сутність, структура, фактори становлення та розвитку. Специфіка функціонування громадянського суспільства в економічній, соціальній, політичній та духовній сферах.

Модуль 2. ПОЛІТИЧНІ ПРОЦЕСИ

Тема 6. Людина і групи у політичному житті.

Людина у політичному житті. Політична соціалізація. Сучасні теорії нації: історико-економічна, психологічна, культурологічна та етнологічна. Політична поведінка. Нація і етнос і політиці. Етнонаціональна політика: мета, принципи, проблеми. Нація та держава. Національний суверенітет. Етнополітичні конфлікти: характер, причини, виникнення та шляхи вирішення.

Тема 7. Політичні партії та партійні системи.

Партія як політичний інститут. Виникнення та еволюція політичних партій. Класичні теорії політичних партій і партійних систем. Сутність і місце партій у політичному процесі. Основні ознаки партії: наявність організації, тяжіння до влади, ідеологічний характер. Поняття і типи партійних систем. Чинники, що зумовлюють утворення партійних систем. Типології партійних систем. Однопартійні, двопартійні та багатопартійні системи. Критерії оцінки ефективності партійних систем.

Тема 8. Політична свідомість і політична культура.

Політична свідомість як форма відображення політичного буття. Обумовленість політичної свідомості історичними, національними, соціально-економічними і культурними чинниками розвитку суспільства. Структура та підструктура політичної свідомості (емпірична і теоретична, буденна і наукова, ідеологічна і соціально-психологічна). Політична субкультура. Групова і масова політична свідомість. Типи політичної свідомості. Поняття політичної ідеології. Співвідношення політичної ідеології та політичної науки.

Тема 9. Вибори і виборчі системи.

Поняття виборів. Вибори в історії. Виборча система — спосіб переведення голосів виборців в мандати депутатів та владні посади. Мажоритарна та пропорційна виборча система.

Особливості виборчих систем у світі. Електронні вибори.

6 КОНТРОЛЬ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ

6.1. Система оцінювання навчальних досягнень здобувачів

Вид діяльності здобувача	Максимальна кіл-ть балів за одиницю	Модуль 1		Модуль 2	
		кількість одиниць	Максимальна кіл-ть балів	кількість одиниць	максимальна кіл-ть балів
Відвідування лекцій	1	5	5	1	1
Відвідування практичних занять	1	2	2	3	3
Відвідування семінарських занять	1	2	2	1	1
Робота на практичному занятті	10	2	20	3	30
Робота на семінарському занятті	10	2	20	1	10
Самостійна робота	5	2	10	3	15
Виконання модульної роботи	25	1	25	1	25
Загальна кількість балів за модуль			84		85
Максимальна кількість балів	169				
Коефіцієнт	$169 : 60 = 2.82$				

6.2. Завдання самостійної роботи

Підготуйте доповідь на основі опрацювання наукової літератури з таких тем:

1. Ідеї цілісної технократичної системи "холотехнократія" (М. Бунге); планетарного суспільства (М. Моксеев).
2. Концепції цивілізму (В.Нерсисянц), зіткнення цивілізацій (С.Хантінгтон).
3. За визначенням У. Черчілля, «демократія – це найгірша форма правління, за винятком усіх інших.» Як Ви розумієте сутність такої постановки питання? Які недоліки демократії бачити ви у власній державі?
4. У 1942 році в одному із американських журналів з'явилась стаття відомого філософа і теолога Жака Мартена під назвою "Кінець макіавеллізму". У цій статті Макиавеллі постає як носій зла, оскільки він визначає політику як силу. Автор доводить, що політика не може бути відокремлена від етики і не може

бути автономною. Провідна теза статті: з макіавеллізмом треба покінчити. Що Ви можете сказати з цього приводу?

5. Проблеми становлення й розвитку української нації.
6. Глобальні та регіональні аспекти національної безпеки України.
7. Без'ядерний статус України: проблеми й перспективи.
8. Бюрократія, збройні сили, засоби масової інформації: компаративний аналіз.
9. Типології політичних систем Е.Шилза, Д.Сарторі, С.Ліпгарта.
10. Особливості трансформації авторитарних режимів (на прикладах).

Критерії оцінювання самостійної роботи

- ☐ відсутність плагіату;
- ☐ відповідність змісту;
- ☐ повнота і ґрунтовність викладу;
- ☐ доказовість і логічність викладу;
- ☐ термінологічна коректність;
- ☐ здатність до обґрунтування висновків;
- ☐ володіння нормами літературної мови і культури письмової відповіді;
- ☐ дотримання вимог до створення презентацій.

6.3. Форма проведення модульного контролю та критерії оцінювання

Контрольна модульна робота включає 5 завдань.

Критерії оцінювання:

Кожне з питань для перевірки самостійно виконаних завдань - 5 б. (макс.), для цього вони мають відповідати наступним критеріям: відповідність змісту; повнота і ґрунтовність викладу; доказовість і логічність викладу; термінологічна коректність; здатність до обґрунтування висновків; володіння нормами літературної мови і культури письмової відповіді.

Кількість модульних контрольних робіт – 2 (за кожен – 25 балів).

6.4. Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання

Підсумкове оцінювання знань здобувачів з модуля «Політичні студії» відбувається у межах іспиту з дисципліни «Політичні комунікації та ЗМІ». Здобувачі виконують завдання, які включають теоретичний і практичний компоненти.

Критерії оцінювання завдання:

- глибоке знання теорії і практики політичних студій;
- ґрунтовне знання термінологічного апарату політичних студій;
- повнота і змістовність викладу;
- доказовість і логічність викладу;
- здатність до обґрунтування висновків;
- володіння нормами літературної мови і культури письмової відповіді.

6.5. Орієнтовний перелік питань семестрового контролю

1. Поясніть що таке політика як суспільне явище. Які види політики ви знаєте?
2. Окресліть взаємодію політики з релігією, економікою і мораллю.
3. Розкажіть про місце людини у політичному житті. Що таке політична поведінка?
4. Опишіть демократію як форму державно-політичної організації життя суспільства.
5. Дайте визначення політичної соціалізації, назвіть її етапи та типи.
6. Опишіть влада як суспільне явище. В чому полягає сутність політичної влади, назвіть її джерела?
7. Наведіть характеристики державної влади: її сутність та основні ознаки.
8. Охарактеризуйте політичну систему суспільства як механізм реалізації влади.
9. Розкажіть про політичну думку Стародавнього Сходу.
10. Які особливості формування політичної системи України ви знаєте?
11. Розкажіть про політичну думку Древньої Греції та Риму.
12. Назвіть ознаки політичної влади, її ресурси та характеристики.
13. Які ознаки правової держави ви знаєте? І які перспективи її становлення в Україні, на вашу думку?
14. Охарактеризуйте політичні партії як інститут політичної системи.
15. Наведіть класифікацію сучасних партійних систем. Яка партійна система в Україні?
16. Окресліть місце та роль рухів і громадських організацій у політичному житті суспільства.
17. Опишіть політичну свідомість: сутність, рівні, види та роль у суспільно-політичному житті.
18. Розкрийте, що таке ідеологія, яка її роль у розвитку держави. Наведіть приклади з історії і сучасності.
19. Наведіть основні компоненти політичної культури, її історичні типи.
20. Розкажіть про етноси і нації в суспільно-політичному житті.
21. Охарактеризуйте поняття «політичний режим». Наведіть типологію політичних режимів.
22. Проаналізуйте тоталітарний політичний режим. Критерії тоталітарного синдрому.
23. Опишіть авторитарний політичний режим. Його різновиди.
24. Опишіть демократичний політичний режим. В чому недоліки цього виду політичного режиму?
25. Розкрийте сутність поняття та основні риси громадянського суспільства.
26. Охарактеризуйте політичну думку Нового часу.
27. Які глобальні проблеми людства ви знаєте? Яка роль політики в їх вирішенні?
28. Розкажіть про політичне прогнозування, його суть, зміст і завдання.

29. Розкажіть про особливості формування політичної думки в Україні.
 30. Розкажіть про політичні конфлікти, їх типологію та шляхи вирішення.

6.6. Шкала відповідності оцінок

Оцінка	Кількість балів
відмінно	100-90
дуже добре	82-89
добре	75-81
задовільно	69-74
достатньо	60-68
незадовільно	0-59

7. Рекомендовані джерела

Основні:

1. Воронянський О. В., Кулішенко Т. Ю., Скубій І. В. Політологія : підручник. Харків : ХНТУСГ, 2017. 180 с.
2. Гетьманичук М.П., Грищук В.К., Турчин Я.Б. Політологія : навч. посіб. URL: <http://politics.ellib.org.ua/pages-cat-155.html> (дата звернення: 20.08.2025)
3. Головатий М. Політична психологія. Київ : Центр навчальної літератури. 2019. 312 с.
4. Гончарук-Чолач Т. ЗМІ в політичному житті суспільства. Київ : Ліра-К, 2020.
5. Горlach М.І., Кремень В.Г. Політологія : наука про політику. Київ : Кондор, 2018. 367 с. URL: https://chtyvo.org.ua/authors/Horlach_Mykola/Politolohiia_nauka_pro_polityku/ (дата звернення: 20.08.2025)
6. Гуцол О., Гуцол Р.-У. Медіа і політика: як ЗМК впливають на політичні уподобання та переконання студентів. *Інтегровані комунікації*. 2024. №1 (17). С. 115-122. URL: <https://intcom.kubg.edu.ua/index.php/journal/article/view/318> (дата звернення: 20.08.2025)
7. Гуцол О. І., Седляр Ю. О. Соціальні медіа в контексті сучасних конфліктів. *Інтегровані комунікації*. 2025. 19 (1). С. 107-116. ISSN 2524-2652. URL: <https://intcom.kubg.edu.ua/index.php/journal/article/view/387>

(дата звернення: 20.08.2025)

8. Енциклопедія політичної думки. / За ред. Д. Міллера. Київ : Альтера, 2000. 344 с.
9. Лісовська Ю., Лісовський П. Політологія. Київ : Кондор, 2022. 228с.
10. Шергін С. Політологія міжнародних відносин. Київ : Центр навчальної літератури. 2019. 188 с.

Додаткові:

1. Бернадський Б. В. Міжнародні конфлікти : курс лекцій. Київ : ДП «Видавничий дім «Персонал». 2012. 366 с.
2. Виконавча влада в Україні: організаційно-правові засади. URL: <http://politics.ellib.org.ua/pages-cat-76.html> (дата звернення: 20.08.2025)
3. Відкритий гуманітарний архів "АНТРОПОС": <http://www.anthropos.org.ua/jspui/> (дата звернення: 22.08.2025).
4. Головатий, М. Ф. Демократія: історія, теорія, практика. Київ : ДП «Вид. дім «Персонал». 2011. 230 с.
5. Климкова І. І., Остапенко М.А. Вибори і виборчі системи. Київ : ДП «Видавничий дім «Персонал». 2011. 160 с.
6. Марчук В. П., Марчук Г.В. Історія політичних і правових вчень. Київ : ДП «Вид. дім «Персонал». 2009. 480 с.
7. Політична освіта в Україні: стан і перспективи удосконалення. Якименко Ю., Биченко А., Замятін В., Міщенко М., О. Розумний, Л. Шангіна. Київ. 2019. 145 с.
8. Про забезпечення участі громадськості у формуванні та реалізації державної політики : Постанова Кабінету Міністрів України від 19 серпня 2022 року N 1018. URL: <http://www.zakon.rada.gov.ua> (дата звернення: 22.08.2025).
9. Солонько О. Інфодемія. Зброя дезінформації у вірусну епоху. Київ : Кондор, 2023. 392с.
10. Фукуяма Ф. Ідентичність. Потреба в гідності і політика скривдженості. Київ : Наш формат. 192с.
11. Стадніченко О. (Гуцол О.), Климчук, І., Яремко, І. Андрусак, І., Скорик, Г. E-Democracy Implementation in the Process of Stimulating the Country Socio-Economic and Socio-Political Development IT&AS'2021: *Symposium on Information Technologies & Applied Sciences*. 2024. С. 130-139. ISSN 1613-0073. (Журнал індексується в Scopus).
12. Piskorska, G., Hutsol, O. & Afanasief, I. Trust in journalism in Ukraine: Challenges and prospects in wartime, The 7th World Journalism Education Congress (WJEC). San Francisco, 2025, pp. 386-400. URL: <https://wjec.info/wp-content/uploads/2025/07/Full-proceedings-as-on-July-30.pdf> (дата звернення: 22.08.2025).
13. Stadnichenko O., Sedliar Yu. Instruments and communication strategies of foreign policy in international relations theory. *Strategies for sustainable socio-economic*

development and mechanisms their implementation in the global dimension : collective monograph / edited by M. Bezpartochnyi, in 3 Vol. VUZF University of Finance, Business and Entrepreneurship. Sofia: VUZF Publishing House “St. Grigorii Bogoslov”, 2020. Vol. 3. 355 p.

8. Навчально-методична картка дисципліни «Політичні комунікації та ЗМІ: Політичні студії»

Разом: 60 год., лекції – 12 год., семінарські заняття – 6 год., практичні заняття – 10 год., самостійна робота – 18 год., модульний контроль – 4 год.

Модулі	Модуль І			Модуль ІІ		
Назва модуля	ПОЛІТИКА. ПОЛІТИЧНІ ІНСТИТУТИ.			ПОЛІТИЧНІ ПРОЦЕСИ		
Кількість балів за модуль	84			85		
Лекції	Відвідування – 1 б.			Відвідування – 1 б.		
Теми лекцій	Політика: детермінанти.	Історія світової політичної думки.	Політична система суспільства.	Політична влада	Держава і громадянське суспільство.	Політичні партії і партійні системи.
Теми практичних занять	Політична система суспільства	Держава і громадянське суспільство.		Людина і групи і політичному житті суспільства.	Політична свідомість і політична культура.	Вибори і виборчі системи..
Теми семінарських занять	Історія світової політичної думки.	Політична влада		Політичні партії і партійні системи.		
Самостійна робота	Самостійна робота 1, 2 – 10 б.			Самостійна робота 3, 4, 5 – 15 б.		
Види поточного контролю	Модульна контрольна робота №1 – 25 б.			Модульна контрольна робота №2 – 25 б.		
Підсумковий контроль	Всього 169 балів					